

21.3.2024

OHJEISTUS JHL-YHDISTYKSILLE FACEBOOK- JA INSTAGRAM-ARVONNAN JÄRJESTÄMISEEN

Onnistunut arvonta sosiaalisessa mediassa tuo tilille lisää seuraajia, lisää käyttäjien sitoutuneisuutta sekä voi jopa tuoda uusia jäseniä yhdistykseen!

Tähän ohjeeseen on koottu **keskeiset asiat**, joita yhdistystoimijan tulee tietää Facebook- ja Instagram-arvontojen järjestämisestä. Tarjolla on myös **valmiita materiaaleja**, jotta arvannon järjestäminen onnistuisi mahdollisimman kätevästi!

Yleistä somearvonnoista sekä tästä ohjeesta

On olemassa monenlaisia **lakeja ja normeja**, jotka velvoittavat Facebook- ja Instagram-arvontojen järjestäjää.

Keskeisiä näistä ovat:

- *Kuluttajansuojalaki* edellyttää mm. selkeät osallistumisehdot arvonnalle
- *Yleinen tietosuojasetus* (GDPR) määrittää henkilötietojen käsittelyä
- *Arpajaisverolaki* määrittää arvontojen verotusta
- *Metan yhteisönormit* määrittävät, mikä on sallittua ja kiellettyä Facebookin ja Instagramin arvunnoissa

(Lisää aiheesta: 1. Sosiaalisen median arvontoja ohjaava lainsäädäntö ja normit)

Asiaa on paljon, mutta seuraamalla vaiheittain **”Arvannon järjestäjän check listii”** saat Facebook- tai Instagram-arvannon käyntiin kätevästi ja nopeasti.

Ohjeessa on myös huomioitu arvontoja koskeva lainsäädäntö sekä oleelliset normit!

”Check listiin” on koostettu kronologisessa järjestyksessä ja tiivistetysti keskeiset asiat, joita yhdistystoimijan tulee **päätää ja linjata** ennen somearvannon järjestämistä.

Valmiit mallipohjat ovat myös hyödyksi somearvannon järjestämisessä.

ARVONNAN JÄRJESTÄJÄN "CHECK LIST":

1. Järjestä mieluummin arvonta kuin kilpailu!

Arvonnassa voittajan valitseminen on selkeämpää ja helpompaa, ja vähemmän tulkinnanvaraista kuin kilpailussa.

Jo arvonnassa suunnitteluvaiheessa kannattaa pohtia, miten arvontaa voi hyödyntää esimerkiksi yhdistyksen näkyvyyden lisäämiseksi. Esimerkiksi palkinto voi liittyä yhdistyksen tai toimintaan.

➡ *Lisää aiheesta ohjeen sisällysluettelon luku 2: Mieluummin arvonta kuin kilpailu!*

2. Päätä, mitä arvonnassa on palkintona ja huomioi mahdollinen arpajaisvero.

Huomioi mahdollisen arpajaisveron maksaminen. Vältä kuitenkin verolta, mikäli voiton tai voittojen arvo on vähemmän kuin 166,66 euroa kuukaudessa.

Jos järjestät arvonnassa kahdessa kanavassa, tarvitaan myös kaksi erillistä palkintoa.

➡ *Lisää aiheesta luku 3: Arvontojen verotus*

3. Päätä, miten osallistujan tulee toimia ollakseen mukana arvonnassa.

Kun järjestät arvonnassa yhdessä somekanavassa, se helpottaa arvonnassa hallinnointia. Älä koskaan julkaise arvontaa identtisenä Facebookissa ja Instagramissa, sillä arvontojen säännöt ovat erilaisia molemmissa kanavissa!

➡ *Lisää aiheesta luku 4: Arvonta Facebookissa: Mitä voin ja en voi edellyttää osallistujalta, sekä luku 5: Arvonta Instagramissa: Älä julkaise Facebook-arvontaa kopiona!*

4. Kirjoita arvonnassa saateteksti ja mieti kuvitus. Huomio pakolliset arvonnassa säännöt!

Kuva on usein se, jolla arvontaa huomioidaan somessa. Yksinkertaisimmillaan kuvana voi toimia arvonnassa jaettava palkinto. Kiinnitäthän huomiota kuvan selkeyteen ja laatuun.

Kun kirjoitat **saatetekstiä**, muistathan Metan edellytyksen siitä, että **arvonnassa säännöt** ovat selkeät ja helposti saatavilla. Muista siis mainita jo arvontatekstissä keskeiset tiedot, kuten arvonnassa ajankohta, arvonnassa säännöt ja vastuuvapautuslauseke.

➡ *Lisää aiheesta luku 6: Mitä arvonnassa yhteydessä tulee aina kertoa.*

Voit käyttää somearvonnassasi myös kätevää tekstiluonnosta, jossa on huomioitu ainakin pakolliset edellytykset, joita Meta vaatii arvannon järjestäjältä. Voit muokata tekstiä ja täydentää siihen oman arvontasi tiedot, kuten sen, mitä osallistujalta edellytetään sekä arvottava palkinto.

➔ *Lisää aiheesta luku 7: Esimerkki arvontatekstistä Facebookissa*

5. Vapaaehtoiset säännöt helpottavat arvannon hallinnointia.

Pakollisia arvannon sääntöjä on suositeltavaa täydentää vapaaehtoisilla säännöillä, joista on hyötyä erityistilanteissa, kuten silloin, mikäli voittajaan ei saada yhteyttä. Säännöt toimivat myös arvannon järjestäjän tukena mahdollisissa riitatilanteissa ja epäselvyyksissä.

Arvannon säännöt voit liittää kätevästi mukaan esimerkiksi lisäämällä arvontapostaukseen joko:

- a) valmiin linkin suoraan JHL:n verkkosivuille, jonne on koostettu keskeisiä, arvontaa helpottavia sääntöjä yhdistyksiä varten, tai:
- b) sääntöjen tiivistelmän mukaan postauksen kommentteihin. Myös tästä on valmis tekstiluonnos yhdistyksiä varten.

➔ *Lisää aiheesta luku 8: Vapaaehtoisia sääntöjä arvannon tueksi, sekä luku 9: Arvannon sääntöjen kertominen lyhyesti postauksessa*

6. Julkaise arvonta ja arvo voittaja(t), kun osallistumisaika on päättynyt.

Suorita voittajan arvonta sovittuna ajankohtana ja julkaise voittajan nimi siinä kanavassa, joka on kerrottu arvannon säännöissä.

Ota voittajaan yhteyttä esimerkiksi yksityisviestillä ja pyydä yhteystiedot palkinnon lähettämistä varten.

Mikäli et tavoita voittajaa ja olet arvannon säännöissä rajannut ajan mahdolliselle uudelle arvonnalle, voit tehdä arvannon uudelleen.

OHJEEN SISÄLLYSLUETTELO:

1. Sosiaalisen median arvontoja ohjaava lainsäädäntö ja normit
2. Mieluummin arvonta kuin kilpailu!
3. Arvontojen verotus
4. Arvonta Facebookissa: Mitä voin ja en voi edellyttää osallistujalta
5. Arvonta Instagramissa: Älä julkaise Facebook-arvontaa suoraan kopiona!
6. Mitä arvannon yhteydessä tulee aina kertoa
7. Esimerkki arvontatekstistä Facebookissa
8. Vapaaehtoisia sääntöjä arvannon tueksi
9. Arvannon sääntöjen kertominen lyhyesti postauksessa
10. Ohjeistuksen laadinnassa käytetyt lähteet

1. Sosiaalisen median arvontoja ohjaava lainsäädäntö ja normit

On hyvä tietää, että **useat eri lait ja normit** velvoittavat Facebook- ja Instagram-arvontojen järjestäjää:

- *Kuluttajansuojalaki* edellyttää mm. selkeät osallistumisehdot arvonnalle
- *Yleinen tietosuojalaki* (GDPR) määrittää henkilötietojen käsittelyä
- *Arpajaisverolaki* määrittää arvontojen verotusta
- *Metan yhteisönormit* määrittävät, mikä on sallittua ja kiellettyä Facebookin ja Instagramin arvonnoissa

2. Mieluummin arvonta kuin kilpailu!

Tilanteessa, jossa voittaja valitaan sattuman perusteella, kannattaa käyttää mieluummin sanaa ”arvonta” kuin ”kilpailu”.

”Kilpailu” on hankalampi järjestää, sillä silloin tulee määritellä tarkasti voittoon oikeuttava tieto tai taito ja miten sitä mitataan.

Kun suunnittelet somearvontaa, kannattaa miettiä, **mitä positiivista näkyvyyttä voisit arvannon kautta saavuttaa?**

- Mitä kysymyksiä haluat laittaa yleisösi pohtimaan? Mistä asiasta haluat kertoa yleisöllesi? Mitä haluat markkinoida? Huomaa, että liian haastava tai epämääräinen kysymys ei kannusta vastaamaan.
- Pohdi, mikä palkinto on tarpeeksi houkutteleva kohderyhmällesi. Toimiva palkinto on esimerkiksi brändituote, joka tekee yhdistyksesi brändiä tunnetummaksi. Palkinto voi olla myös kutsu tilaisuuteen tai kurssille. Pohdi, mikä palkinto on tarpeeksi houkutteleva kohderyhmällesi.
- Jos julkaiset arvontaan liittyvän kuvan, kiinnitä huomiota kuvan laatuun. Arvonnat saavat usein somessa normaalia postausta enemmän näkyvyyttä.

3. Arvontojen verotus

Arvonnan järjestäjän on huolehdittava siitä, että palkinnoista maksetaan **lakisääteiset arpajaisverot**.

Facebook-arvonnassa **arpajaisvero on 30 % palkinnon arvosta**. Arpajaisveroa ei kuitenkaan tarvitse maksaa, jos veron määrä on vähemmän kuin 50 euroa kalenterikuukaudessa. Eli käytännössä **verolta vältyy, jos voittojen arvo on alle 166,66 euroa kuukaudessa**.

Jos arvontoja järjestetään useita kuukauden aikana ja veron yhteismäärä on 50 euroa tai enemmän, vero on suoritettava. Vero on maksettava siitä huolimatta, vaikka yksittäisistä arvunnoista vero olisi vähemmän, ja vaikka arpajaiset olisivat keskenään erilaisia.

4. Arvonta Facebookissa: Mitä voin ja en voi edellyttää osallistujalta

Metan yhteisönormien mukaan **Facebook-arvunnoissa järjestäjä voi asettaa seuraavanlaisia ehtoja osallistujalle**:

- Arvontapostauksesta tykkääminen **TAI** sen kommentointi
 - Kommenttiin voit pyytää esimerkiksi vastausta annettuun kysymykseen tai valokuvaa tietystä aiheesta
- Postauksessa olevien kommenttien tykkääminen
- Yksityisviestin lähettäminen
- Sivun aikajanelle postaamista

Vinkki! Jos postauksessa esitetään kysymys, sen kannattaa liittyä yhdistyksellesi olennaiseen asiaan, kuten ammattialaan tai muuhun toimintaan. Tällöin arvonta tuo näkyvyyttä yhdistykselle keskeiselle toiminnalle.

Sen sijaan **Facebook-arvonnassa on kiellettyä edellyttää** osallistujalta ehtona arvonnassa mukana olemiselle seuraavia asioita:

- Facebook-sivun seuraamista
 - Kannustaa voi, mutta se ei saa olla ehtona arvonnassa
- Tägäämään kaveria julkaisun kommenttikenttään
 - Kannustaa voi, mutta se ei saa olla ehtona arvonnassa
- Jakamaan arvontapäivitystä omalle tai kaverin aikajanelle
 - Kannustaa voi, mutta se ei saa olla ehtona arvonnassa
- Edellyttää sivun promoamista tähdillä tai muulla tavoin mainostaa kampanjaa

5. Arvonta Instagramissa: Älä julkaise Facebook-arvontaa kopiona!

Instagramin puolella arvontaan osallistumiselta voidaan vaatia hieman enemmän kuin Facebookin puolella. Siksi arvontaa ei kannata julkaista identtisenä molemmissa sovelluksissa.

Instagramissa **voit edellyttää osallistujalta:**

- Seuraamaan tiliä
- Kommentointia
- Päivityksestä tykkäämistä
- Vierailemaan verkkosivulla tai tilaamaan uutiskirje
- Kaverin tägäämistä kommenttiin
 - Suositus on, että tägätä mukaan voi 1-5 kaveria

Sen sijaan **Instagram-arvonnassa on kiellettyä edellyttää** osallistujalta:

- Jakamaan storyssä
 - Voit kannustaa jakamaan, mutta se ei saa olla pakollista osallistumisen kannalta
- Kannustaa spämmäämiseen
 - ”Mitä useammin kommentoit, sitä enemmän sinulla on ääniä arvonnassa”
- Kiellettyä on myös pyytää tägäämään kavereita tai muita ulkopuolisia tahoja postaukseen, jossa he eivät itse ole

6. Mitä arvannon yhteydessä tulee aina kertoa

Kuluttaja-asiamiehen mukaan arvannon yhteydessä osallistumisehtojen on oltava selkeitä, yksiselitteisiä ja helposti saatavilla.

Markkinointiaineistossa on aina kerrottava:

- arvannon järjestäjä
- arvannon alkamis- ja päättymisaika
- milloin arvonta tapahtuu
- kuinka voittajille ilmoitetaan voitosta ja palkinnon luovuttamisesta

Lisäksi Meta vaatii, että arvannon yhteydessä kerrotaan:

- arvannon säännöt
- vaatimukset osallistumiselle (esim. ikä tai asuinpaikkakunta)
- Palkintoa koskevat mahdolliset määräykset (esim. rekisteröinti)
- Vastuuvapautuslauseke, eli on ilmoitettava, että jokaisen osallistujan on vapautettava Facebook tai Instagram kaikesta vastuusta
 - Yleensä riittää, kun sanoo, että ”Facebook ei ole mukana arvonnassa, eikä sponsoroi, suosittelen tai hallinnoi kampanjaa millään tavalla”.

7. Esimerkki arvontatekstistä Facebookissa:

Alla esimerkki Facebook-arvonnasta, jossa on huomioitu asiat, jotka tulee aina kertoa arvannon yhteydessä. Voit käyttää tätä tekstiä pohjana arvontaa järjestäessä ja vaihtaa siihen tarvittavat tiedot mm. omasta yhdistyksestäsi, itse arvonnasta sekä palkinnosta.

Osallistu arvontaan ja voit voittaa 2 kpl lippuja Hanhivaaran kirjamesuille 2024!

Facebook-arvontaan voit osallistua 1.-15.10.2024 välillä kirjoittamalla tämän julkaisun alle, kuka on sinun suosikkikirjailijasi.

Arvannon järjestää Ankkalinnan kirjailijat -yhdistys. Kaikkien arvontaan osallistuvien kesken arvotaan 5 kpl kahden hengen lippupaketteja.

Liput ovat voimassa Hanhivaaran kirjamesujen ajan 27.10.-31.10.2024. Yhden palkinnon arvo on 34 euroa (17 euroa per lippu).

Voittajat arvotaan 16.11.2024. Otamme yhteyttä voittajiin tägäämällä heidät arvontapostaukseen sekä yksityisviestillä.

Facebook ei ole mukana arvonnassa, eikä sponsoroi, suosittelen tai hallinnoi tätä kampanjaa millään tavalla.

Lue arvonnän säännöt tämän postauksen kommentteista!

8. Vapaaehtoisia sääntöjä arvonnän tueksi:

Nämä ovat vapaaehtoisia sääntöjä, mutta voivat helpottaa arvonnän järjestämistä erityisissä tilanteissa.

- Jos arvonnän voittajaan ei saada yhteyttä:
 - Sääntöihin voi määrittellä minkä ajan voittajan vastausta odotetaan, jonka jälkeen arvonta suoritetaan uudelleen.
- Jos arvonnän kommentteihin tulee ei-toivottua sisältöä:
 - Sääntöihin voi kirjata, että arvontaan osallistuminen voidaan evätä epäsovikin toiminnan vuoksi.
- Jos julkaisija haluaa muuttaa sääntöjä:
 - ”Pidätämme oikeuden sääntömuutoksiin” kannattaa kirjoittaa sääntöihin varmuuden vuoksi.
- Jos arvonnän voittaja ei halua tai voi vastaanottaa palkintoa:
 - ”Järjestäjä ei vastaa toimittamisen esteistä ja arvonnän voittaja vastaa voiton hyväksymisestä aiheutuvista kuluista. Voittaja voi myös kieltäytyä voitosta ja tällöin järjestäjä arpoo palkinnon uudestaan.”
- Lisäksi on hyvä mainita, miten henkilötietoja käsitellään yleisen tietosuojasetuksen (GDPR) mukaisesti. Mainita voi esimerkiksi näistä seikoista:
 - Järjestäjä saa tietoonsa osallistujan Facebookille tai Instagramille ilmoittamansa nimen, julkisen profiilikuvan sekä muut palvelussa julkisesti näkyväksi määritetyt tiedot.
- Järjestäjä ei käsittele tietoja Facebookin tai Instagramin ulkopuolella, eikä tietoja kerätä tai yhdistetä muihin rekistereihin ilman rekisteröidyn suostumusta ja informointia. Henkilötietoja ei myöskään luovuteta kolmansille osapuolille tai käytetä suoramarkkinointiin. Voittajan tietoja käytetään palkinnon lähettämiseen.
 - Arvontaan osallistuessaan osallistuja myöntää järjestäjälle oikeuden julkaista nimensä järjestäjän kanavissa ilman erillistä suostumusta tai korvausta. Tieto voittajasta jää näkymään julkisesti arvontajulkaisun yhteyteen.

9. Arvonnan sääntöjen kertominen lyhyesti postauksessa

Arvonnan järjestämistä helpottuu, kun kerrot osallistujille arvonnän säännöt postauksen yhteydessä. JHL:n viestintä on koostanut yhdistyksiä varten säännöt, jotka voit kätevästi liittää postaukseen mukaan arvontapostauksen kommentteissa.

Voit linkata kommentteihin säännöt suoraan JHL:n verkkosivuilta:

jhl.fi/yhdistys-somessa

Tai vaihtoehtoisesti voit kopioida tiivistelmän ohjeista suoraan postauksen kommentteihin:

Arvonnan säännöt:

- Arvonta on avoin kaikille 16 vuotta täyttäneille Suomessa vakituisesti asuville henkilöille. Mikäli palkinnossa on ikäraja (esimerkiksi 18 vuotta), arvonta suoritetaan sen mukaisesti.
- Jos voittajaan ei saada yhteyttä tai jos hän ei toimita yhteystietojaan viikon kuluessa, arvonta suoritetaan uudelleen.
- Palkinto toimitetaan voittajille arvonnän järjestäjän kustannuksella. Palkinto on voittajalle veroton.
- Palkintoa ei voi vaihtaa rahaksi, eikä sitä voi siirtää kolmannelle osapuolelle. Järjestäjä ei vastaa palkinnon toimittamisen esteistä, eikä voiton hyväksymisestä aiheutuvista kuluista tai siitä, mikäli voittaja ei voi vastaanottaa palkintoa. Voittaja voi myös kieltäytyä voitosta ja tällöin palkinto arvotaan uudelleen.
- Arvontaan osallistuminen voidaan evätä epäsojivan toiminnan, kuten sääntörikkomusten tai epäasiallisten somekommenttien vuoksi.
- Arvonnan yhteydessä annettuja henkilötietoja käsitellään voimassa olevan henkilötietolain mukaisesti. Tietoja ei esimerkiksi luovuteta kolmansille osapuolille, eikä käytetä suoramarkkinointiin.
- Osallistuessaan osallistuja myöntää järjestäjälle oikeuden julkaista nimensä omilla kanavissaan ilman erillistä suostumusta tai korvausta.
- Arvonnan järjestävän yhdistyksen hallituksen jäsenet ja heidän perheenjäsenensä eivät voi osallistua tähän arvontaan.
- Pidätämme oikeuden sääntömuutoksiin.

10. Ohjeistuksessa käytetyt lähteet:

- Easypromos - Facebook Competition Rules 2023 | All you Need to Know: <https://www.easypromosapp.com/blog/en/facebook-competition-rules/>
- Easypromos – The 10 essential do's and don'ts for Facebook contests: <https://www.easypromosapp.com/blog/en/guide-facebook-contests/>
- Easypromos – Instagram Giveaway Rules: All the Dos and Dont's: <https://www.easypromosapp.com/blog/en/instagram-giveaway-rules/>
- Hootsuite – 7 Creative Facebook Giveaway Ideas for 2024: <https://blog.hootsuite.com/facebook-contest-rules-tips-ideas/>
- Kilpailu- ja kuluttajavirasto – Arvonnat ja kilpailut: <https://www.kkv.fi/kuluttaja-asiat/markkinointi-alennukset-ja-hinnan-ilmoittaminen/arvonnat-ja-kilpailut/>
- Meta – Käytännöt / Sivut, ryhmät ja tapahtumat: https://www.facebook.com/policies_center/pages_groups_events
- Meta Business Help Centre – Monetization promotion guidelines: <https://www.facebook.com/business/help/1494941357361432?id=2520940424820218>
- Meta – Ohje- ja tukikeskus / Markkinointiohjeet: <https://help.instagram.com/179379842258600>
- Meta – Ohje- ja tukikeskus / Yhteisösäännöt: https://www.facebook.com/help.instagram/477434105621119?helpref=hc_fnav
- Minilex - Kuluttaja-asiamies ja markkinointiarpajaiset: <https://www.minilex.fi/a/kuluttaja-asiamies-ja-markkinointiarpajaiset>
- Vero.fi – Arpajaisten verotus: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-haku-sivu/47986/arpajaisten-verotus/>
- WPForms – 9 best tips for running an Instagram giveaway in 2024: <https://wpforms.com/best-tips-for-running-instagram-giveaway/>

Ohjeistus: JHL viestintä / Helsingissä 3.4.2024

Tähän ohjeeseen on koottu keskeiset asiat, joita yhdistystoimijan tulee Facebook- ja Instagram-arvontojen järjestämisestä.

Lisäksi tarjolla on valmiita materiaaleja, jotta arvonnin järjestäminen onnistuisi mahdollisimman kätevästi.

